

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Pen Y Garth

Dyddiad yr arolygiad: Tachwedd 2022

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Yn ddiweddar, mae arweinwyr wedi mabwysiadu arwyddair newydd ar gyfer Ysgol Pen Y Garth, sef 'law yn law, llwyddiant a ddaw'. Mae'r datganiad hwn o fwriad yn cydnabod yr angen i feithrin perthnasoedd gweithio cadarnhaol ymysg staff a gyda chymuned yr ysgol er mwyn sicrhau canlyniadau cadarnhaol i ddisgyblion. Mewn byr amser, mae'r pennaeth gweithredol dros dro wedi dechrau datblygu rôl arweinwyr yn briodol, ac wedi gwella'r ymdeimlad o weithio fel tîm trwy'r ysgol. Fodd bynnag, dros amser, nid yw arweinwyr wedi cael digon o effaith ar wella meysydd pwysig o'r ddarpariaeth, ac nid yw'r drefn arweinyddiaeth bresennol yn ddigon sefydlog.

Mae mwyafrif y disgyblion yn gwneud cynnydd addas wrth ddatblygu a chymhwyso medrau newydd. Maent yn datblygu i fod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, er mai lleiafrif sy'n dyfalbarhau i siarad Cymraeg mewn sefyllfaoedd anffurfiol a gyda'u cyfoedion mewn gwersi. Mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion ddealltwriaeth gadarn o gysyniadau mathemategol, a phan gânt y cyfle, mae llawer ohonynt yn gwneud defnydd o'u medrau rhifedd mewn tasgau ar draws y cwricwlwm. Maent yn datblygu medrau digidol a chorfforol yn addas, ond ar y cyfan, mae'r cyfleoedd y maent yn eu cael i ddatblygu medrau creadigol yn gyfyngedig. At ei gilydd, nid yw lleiafrif y disgyblion yn gwneud y cynnydd disgwylidig mewn gwersi, yn enwedig y disgyblion sydd wedi eu hadnabod ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) a'r rheini â gallu uwch.

Mae safon yr addysgu yn rhy anghyson. Yn yr arfer orau, mae athrawon yn creu hinsawdd dysgu effeithiol, ac yn darparu gwersi diddorol sy'n dal dychymyg y disgyblion. Yn rhy aml, nid yw'r gweithgareddau'n herio disgyblion i ddatblygu medrau hyd eithaf eu gallu. Yn ogystal, nid yw'r profiadau dysgu ar gyfer disgyblion hŷn yr ysgol yn adeiladu'n ddigon bwriadus i ddatblygu eu medrau dros amser, na bob tro yn eu hysgogi. O ganlyniad, mae ychydig o'r disgyblion yn amharu ar rediad gwersi. Yn rhy aml, mae'r adborth a ddarperir gan athrawon ar waith disgyblion yn rhy sylfaenol, ac nid ydynt yn darparu cyfleoedd digon bwriadus i ddisgyblion wella eu gwaith.

Yn ddiweddar, mae'r ysgol wedi dechrau addasu'r ddarpariaeth yn briodol er mwyn cyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru. Yn yr arfer orau, mae hyn yn dechrau dylanwadu'n gadarnhaol ar yr addysgu, er enghraifft trwy roi pwyslais cynyddol ar ddefnyddio sbardunau bywyd go iawn mewn gwersi. At ei gilydd, mae'r ysgol yn darparu cwricwlwm eang. Fodd bynnag, nid yw disgyblion yn cael digon o gyfleoedd i ddathlu eu Cymreictod, er enghraifft trwy'r celfyddydau mynegiannol.

Er bod gwelliannau diweddar i'r arweinyddiaeth yn yr ysgol, dros amser nid ydynt wedi rheoli adnoddau yn ddigon da. Yn ogystal, mae diffygion yn parhau yn y modd mae arweinwyr yn ymateb i gwynion, ac nid yw'r corff llywodraethol yn sicrhau bod yr ysgol yn bodloni'r holl ofynion ynghylch bwyta ac yfed yn iach.

Argymhellion

- A1 Cryfhau'r arweinyddiaeth er mwyn gweithredu'n fwy strategol
- A2 Sicrhau bod gweithdrefnau hunan werthuso a chynllunio ar gyfer gwella yn ddigon trylwyr i fynd i'r afael â'r meysydd ar gyfer gwella
- A3 Darparu gweithgareddau sy'n gosod lefel her briodol fel gall bob disgybl gyflawni hyd eithaf eu gallu yn gyson
- A4 Darparu gweithgareddau dysgu ysgogol sy'n cefnogi disgyblion hŷn i ddatblygu a chymwhyso eu medrau yn fwriadus dros amser
- A5 Sicrhau bod adborth gan athrawon ar waith disgyblion yn bwrpasol, a darparu cyfleoedd rheolaidd i ddisgyblion wella eu gwaith

Beth sy'n digwydd nesaf

Yn unol â Deddf Addysg 2005, mae PAEF o'r farn bod angen mesurau arbennig mewn perthynas â'r ysgol hon. Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i ddangos sut bydd yn mynd i'r afael â'r argymhellion. Dyma'r lefel ddwysaf o weithgarwch dilynol statudol. Bydd Estyn yn monitro cynnydd yr ysgol bob tymor ar ôl cyhoeddi'r adroddiad arolygu.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Pen Y Garth
Awdurdod lleol	Cyngor Bro Morgannwg
Iaith y darparwr	Cymraeg
Math o ysgol	Cynradd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	331
Nifer y disgyblion o oedran ysgol statudol	243
Nifer mewn dosbarthiadau meithrin (os yw'n berthnasol)	50
Canran y disgyblion o oedran ysgol statudol sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim, dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran cenedlaethol y disgyblion sy'n gymwys am brydau ysgol yn y sector Cynradd dros y tair blynedd diwethaf yw 21.3%)	5.0%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg yn y cartref	45.6%
Canran y disgyblion sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol	0.0%
Dyddiad y penodwyd y pennaeth	19/05/2022
Dyddiad yr arolygiad Estyn blaenorol (os yw'n berthnasol)	01/04/2016
Dyddiad dechrau'r arolygiad	14/11/2022
Yn ystod cyfnod yr arolygiad, roedd pennaeth gweithredol dros dro â chyfrifoldeb am yr ysgol ac yn gweithio yn yr ysgol rhan amser tra hefyd yn parhau gyda'i dyletswyddau arferol. Cafodd ei haphwyntio i'r rôl ym Mai 2022. Yn ddiweddar, penodwyd pennaeth parhaol llawn amser i'r ysgol bydd yn cychwyn yn y rôl yn Ionawr 2023.	

© Hawlfraint y Goron 2023: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 20/01/2023

Sylwer, efallai na fydd y ffotograffau sy'n cael eu dangos yn rhai o'r ysgol sy'n destun yr adroddiad hwn.